

MAAILMAN PARHAAT UUTISET

www.yk.fi/yk70v

N:o 1 Tammikuu 2015

UN Photo/Marco Dormino

2015 ON YK:N 70-VUOTISJUHLAVUOSI

Suomessa juhluvuoden avaa joukko eturivin taiteilijoita opetusalan Educa-messuilla. Perjantaina 23.1. kello 16:00 Helsingin Messukeskuksen Visio-lavalle nousevat Laulaja Mikko Kuustosen johdolla kuvataiteilija Jani Leinonen, Madventures-seikkailija ja toimittaja Riku Rantala, rap-artisti Paleface, poliitikko-tanssija Jani Toivola, tanssitaiteilija Hanna Brotherus sekä muusikot Marzi Nyman ja Jukka Perko.

Yhdistyneet Kansakunnat perustettiin vuonna 1945 tuhoisan sodan jälkimainingeissa luomaan kestävämpi perusta rauhalle. Uuden maailmanjärjestön tehtävä oli varmistaa, etteivät toisen maailmansodan pääosapuolet enää joutuisi uusiin selkkauksiin keskenään.

Tätä tehtävää 70 vuotta vanha järjestö toteuttaa yhä toimien kaikilla inhimillisen elämän alueilla. Yhteiskunnallinen vakaumus perustuu sosiaaliseen, taloudelliseen ja ekologiseen oikeudenmukaisuuteen. Siksi YK:n toiminta-

kenttä on laaja eriarvoisuuden vähentämisestä ja kulttuurien tukemisesta aina globaalien ympäristöongelmien torjuntaan.

2015 on myös Suomen jäsenyyden juhluvuosi

YK aloitti toimintansa 24.10.1945. Suomi liittyi YK:n jäseneksi vuonna 13.12.1955, eli juhluvuonna myös Suomen YK-jäsenyydestä tulee kuluneeksi 60 vuotta. Tämän lisäksi syyskuussa kokoontuva YK:n

yleiskokous päättää globaalit kehitystavoitteet 15 vuodeksi eteenpäin, jotka tähtäävät mm. köyhyyden lopulliseen poistamiseen.

YK on olemassa kaikkia maailman ihmisiä varten.

Tule luomaan parempaa tulevaisuutta

YK:n historiassa on saavutettu jo paljon ja tulevaisuutta teemme parhaillamme me kaikki. Suomen YK-järjestöjen juhluvuosikampanjassa, jonka osa myös tämä lehti on, nos-

tetaan esiin YK:n onnistumisia Maailman parhaiden uutisten muodossa.

Kansainvälinen yhteistyö ei rajoitu historiaan. Siksi kutsumme teidät kaikki ideoimaan parempaa maailmaa 70 vuodeksi eteenpäin. Tämä tapahtuu tulevaisuuden parhaiden uutisten muodossa, joista kerrotaan lisää seuraavalla sivulla. YK on järjestö, joka on olemassa kaikkia maailman ihmisiä varten.

Tervetuloa juhlimaan kanssamme!

70-VUOTISKAMPANJAN SUOJELIJA: JOKAINEN VOI VAIKUTTAAGLOBAALIIN OIKEUDENMUKAISUUTEEN

Presidentti Tarja Halonen muistuttaa, että jokainen meistä voi toimia kestävän kehityksen ja oikeudenmukaisuuden eteen. "Arjen tasolla meistä jokainen voi vaikuttaa pohtimalla omia valintojaan ja käyttäytymistään suhteessa läheisiinsä."

"Toiminta globaalien oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi ja kestävämmän tulevaisuuden rakentamiseksi ei vaadi itse asiassa kovinkaan suuria tekoja tai merkittäviä investointeja", toteaa YK-järjestöjen juhluvuoden kampanjan suojelijana toimiva Halonen.

Presidentti huomauttaa, että tuleva vuosi on erityisen merkittävä tulevaisuuden kannalta, nyt kun vuosituhtavaroitteiden umpeutuessa päätetään maailman uusista

kehitystavoitteista.

"Meidän on kyettävä arvioimaan maailman nykytila ja linjattava tulevaisuuden keskeisimmät tavoitteet. Tämä vaatii laajaa sitoutumista ja yhteisymmärrystä."

Vaikka ihmiskunnan kehitys on mennyt monella alalla hurjasti eteenpäin, on maailmassa yhä lukuisia haasteita.

"YK on edelleen tarpeen."

Koko puhe osoitteessa: www.ykliitto.fi/YK70V

Tiedä, osaa, vaikuta:

YK-LIITON KOULUKILPAILUN ILMOITTAUTUMINEN ON ALKANUT

Juhlavuonna yhdeksäsluokkalaisten pääsevät testaamaan tietojensa kestävästä kehityksestä, YK:sta ja ihmisoikeuksista.

"Valtakunnallisen tietokilpailun tarkoitus on innostaa osallistujia tutustumaan kaikkia koskettaviin globaaleihin kysymyksiin", toteaa kampanjasta vastaava YK-liiton kouluttaja Christa Prusskij. Maaliskuussa järjestettävä tietokilpailu on osa kouluille suunnattua YK ja maailman tila -kampanjaa, jonka puitteissa koulut voivat myös ilmoittautua YK-kouluiksi.

Lisää tietoa lehden takasivulla.

Parhaita otsikoita

JO YHTÄ MONI TYTTÖ KUIN POIKA MAAILMASSA ALOITTA Koulun

UN Photo/John Isaac

YHÄ HARVEMPI LAPSI KÄRSII ÄÄRIMMÄISESTÄ KÖYHYDESTÄ

Vuonna 1990 äärimmäisessä köyhyydessä eli 47 prosenttia maailman väestöstä, vuonna 2010 enää 18 prosenttia.

JUHLAVUODEN KAMPANJA KUTSUU KAIKKI IDEOIMAAN PAREMPAA TULEVAISUUTTA

Suuri osa lukemistamme uutisista on negatiivisia. Maailma on kuitenkin parempi paikka kuin uutiset antavat ymmärtää, ja positiivista kehitystä tapahtuu jatkuvasti. Siksi kutsumme sinut mukaan kertomaan hyviä uutisia ja ideoimaan parempaa tulevaisuutta!

Suomalaiset YK-järjestöt – Suomen UNICEF, Suomen UN Women, Suomen Pakolaisapu, Väestöliitto ja Suomen YK-liitto – keräävät juhluvuoden ajan maailman parhaita uutisia YK:n seitsemänkymmenvuotisen historian ajalta. Samalla kirjoitamme kansanne seuraavien vuosikymmenten parhaita uutisia. Minkä hyvän uutisen sinä tahtoisit kuulla vuosina 2015–2085?

Hyvien uutisten aikajana

Kirjoittamianne uutisia julkaistaan pitkin vuotta hyvien

uutisten aikajanalla, joka ilmestyy verkossa, tässä lehdessä, radiossa ja on koko kahdeksanmetrisessä komeudessaan paikalla juhluvuoden päätapahtumissa. Aikajana täydentyy pitkin vuotta hyvistä uutisista, joita on kommentoimassa kampanjan piirretty maailman kansalaisten hahmoperhe. Perheen kasvua voit seurata verkkosivuillamme.

Tapahtumissa mukana on myös joukko eturivin taiteilijoita, jotka esiintyvät ensimmäisen kerran tammikuussa Educa-messuilla Helsingin Messukeskuksessa.

Pitelet siis käsissäsi Maailman parhaat uutiset -lehden ensimmäistä numeroa. Osallistumalla parhaiden uutisten luomiseen, osallistut samalla seuraavien numeroiden tekemiseen.

Tervetuloa lukemaan ja tekemään Maailman parhaita uutisia!

Pitelet käsissäsi ensimmäistä numeroa Maailman Parhaista Uutisista

NÄIN OSALLISTUT MAAILMAN PARHAIDEN UUTISTEN TEKEMISEEN:

- 1. TUTUSTU uutisten Hyvien aikajanaan Educa-messuilla (osastolla 6e70) tai käy lukemassa uutisia verkossa.**
- 2. MIETI, minkä uutisen sinä tahtoisit kuulla tulevaisuudessa. Kirjoita ja jaa oma maailman paras uutisesi!**
- 3. TYKKÄÄ mielestäsi parhaasta uutisesta ja jaa se.**
- 4. MITÄ KOULUT VOIVAT TEHDÄ?**

Pitää oppitunnin YK ja maailman tila -opetusmateriaalien pohjalta. Tunnin lopuksi oppilaat voivat kirjoittaa tai piirtää tulevaisuuden maailman parhaita uutisia. Lähettäkää uutiset meille postilla tai jakakaa ne kuvina tai teksteinä sosiaalisessa mediassa.

Lisätietoja lehden takasivulla ja verkkosivuilla:
www.yk.fi/yk70v
www.ykliitto.fi/yk70v

MAAILMAN PARHAAT UUTISET

Parhaita otsikoita

1972

ENSIMMÄINEN YMPÄRISTÖKOKOUS PIDETTIIN TUKHOLMASSA

Kokouksessa käsiteltiin muun muassa metsiä tuhoavien haposateiden torjuntaa ja sovittiin YK:n ympäristöohjelman UNEPin perustamisesta Nairobiin, Keniaan.

2014

LAPSAVIOLITTOJEN KIELTÄMISESTÄ SOVITTU KANSAINVÄLISESTI

YK:ssa 193 jäsenvaltiota sopi siitä, että alle 18-vuotiaiden avioliitot on kiellettävä lailla.

2012

EHKÄISY PAREMMIN SAAVUTETTAVISSA

Yksin tänä vuonna köyhimmissä maissa 8,4 miljoonaa tyttöä ja naista sai käyttöönsä moderneja ehkäisyvälineitä.

2012

LIBERIALAISTEN PAKOLAISTEN PALUUMUUTTO PÄÄTÖKSEEN

Yhteensä 155 000 liberialaista pakolaista on palannut kotimaahansa YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n tukemina vuonna 2003 sovitun rauhankommissioon jälkeen.

2014

NAISTEN OSUUS PÄÄTÖKSENTEOSSA ON KAKSINKERTAISTUNUT

Maailman kansanedustajista lähemmäs 22 % on naisia, kun 20 vuotta aikaisemmin vain joka kymmenes parlamentin jäsen oli nainen.

2010

YHÄ HARVEMPI KUOLEE SYNNYTYKSEEN

Äitiyskuolleisuus on vähentynyt lähes 50 prosentilla viimeisen 15 vuoden aikana.

2011

KOULUA KÄY YHÄ USEAMPI

Vuonna 1990 maailmassa noin 102 miljoonaa lasta jäi koulun ulkopuolelle, tänä vuonna heitä on enää 57 miljoonaa.

2012

SODAT VÄHENEVÄT

Maailmassa on 2000-luvulla käyty aiempaa vähemmän sotia, konfliktit ovat aiempaa pienempiä ja niissä kuolee vähemmän ihmisiä.

Vieraskynä

2015 ON TÄRKEÄ VUOSI MAAILMALLE JA YK:LE

Vuosi, jolloin maailman johtajat ovat merkittävän päätöksen, köyhyyden lopullisen nujertamisen edessä on alkanut. Historia ja tilastot näyttävät, että tälle on tarvetta.

Vuonna 2000 maailman johtajat kokoontuivat YK:ssa suurimpaan koskaan pidettyyn kokoukseen. Sen päämääränä oli luoda perusta kahdeksalle kehitystavoitteelle, jotka tulisi saavutettuina vuoteen 2015 mennessä.

Kun aikarajan umpeutumiseen on alle vuosi aikaa, tulokset ovat vaikuttavia: puolet maailman köyhistä on noussut äärimmäisestä köyhyydestä sitten vuoden 1990, 2,3 miljardille ihmiselle on tällä hetkellä tarjolla puhdasta vettä, AIDSia ja malarialta on saatu suuresti hillittyä ja 90 % kehittyvien maiden lapsista aloittaa tänä päivänä koulun. Tästä huolimatta meillä on edessämme valtavia haasteita. Kolmea vuosittain asetettua tavoitetta ei tulla saavuttamaan, ja jos maapallon lämpenemistä ei saada kuriin, ovat seuraukset suunnattomia.

Juuri siksi maailman johtajat tekevät tämän vuoden syyskuussa jälleen historiaa asettamalla uudet tavoitteet seuraaville 15:sta vuodelle. Tavoitteena on selättää köyhyys lopullisesti. Vaikka tämä on kunnianhimoista, se ei ole mahdotonta Maailmanpankin ennusteiden mukaan.

Vuoden 2000 tavoitteet keskittyivät etupäässä kehitykseen, mutta vuosille 2015 - 2030 asetettavat tavoitteet kattavat koko maailman. Tästä syystä joukko yrityksiä, järjestöjä ja säätiöitä on päättänyt levittää viestiä maailmanlaajuisesti.

“Voimme laajentaa keskustelua siten, että miljardit ihmiset voivat sanoa sanansa siihen, miltä maailman tulisi näyttää. Täten kaikki pystyisivät voittamaan päätöksensä myös saavuttamaan nämä tavoitteet”, sanoo Bill Gates, toinen Bill & Melinda Gates -säätiön puheenjohtajista.

KIRJOITTAJA ON Tanskan Verdens Bedste Nyhederin projektijohtaja.

Myös Tanskassa on käynnissä Maailman parhaat uutiset -kampanja, joka käsittelee YK:n vuosittain asetettujen tavoitteiden onnistumisia ja käy keskustelua syksyllä päätettävistä post-2015-kehitystavoitteista. Voit seurata seurata osoitteessa: verdensbedstenyheder.dk/english

Tietokilpailu 9.-luokkalaisille

— tiedä, osaa, vaikuta —

**Ilmoittautuminen on
avoinna
6.1.–6.2.2015**

YK-LIITON KOULUKILPAILUN ILMOTTAUTUMINEN ON ALKANUT

...jatkuu etusivulta

Kilpailu toteutetaan YK:n 70-vuotisjuhla-vuoden kunniaksi ja se on osa kouluille suunnattua YK ja maailman tila -kampanjaa.

Kilpailu on tarkoitettu yhdeksäsluokkalaisille. Opettaja ilmoittaa luokan kilpailuun ja valitsee toisen kilpailupäivästä (6.3. tai 13.3.). Kilpailu toteutetaan myös ruotsiksi.

Tietokilpailun teemat rakentuvat YK:n toiminnan, kestävän kehityksen, ihmisoikeuksien ja tulevaisuuden kehityshaasteiden ympärille.

”Itse kilpailu kestää vain yhden oppitunnin verran, joten osallistuminen on helppoa”, toteaa YK-liiton kouluttaja Christa Prusskij.

”Toisaalta kilpailuun valmistautuminen on myös hyvä tapa saada oppilaat tutustumaan aiheeseen syvällisemmin.”

Kilpailuteemojen jatkotyöstöä varten on tuotettu virikemateriaalia. Aineistoa voi käyttää osana eri aineiden opetusta myös muiden kuin kilpailuun osallistuvien luokkien kanssa.

Voittajat palkitaan toukokuussa juhlallisesti

Kilpailun ensimmäisen vaiheen parhaat YK-tietäjät pääsevät osallistumaan kilpailun toiseen vaiheeseen huhtikuussa. Toinen vaihe sisältää itsenäistä esseetyöskentelyä. Vastaukset arvioi asiantuntijajärjestö, ja voittajat palkitaan Helsingissä 22.5., luonnon monimuotoisuuden päivänä. Kilpailun avulla myös kerätään tietoa siitä, kuinka paljon nuoret Suomessa tietävät käsitellyistä aiheista.

”Tietokilpailu on yksi osa koko vuoden kestävästä kampanjasta, jossa pyritään tukemaan koulujen työtä YK:n teemojen näkyväksi tekemisessä”, kertoo Prusskij.

Kilpailuteemoihin voi tutustua etukäteen tekemällä testikilpailun YK-liiton verkkosivuilla. Testikilpailu on avoin kaikille kiinnostuneille. Myös Pallonkutistajat-kampanjan verkkosivuilla voi pelata kestävän kehityksen visaa, joka on hyvä tuki kilpailuun valmistautuville.

Suomessa on jo yli 70 YK-koulua

YK ja maailman tila -kampanjan myötä YK-kouluiksi on ilmoittautunut jo yli 70 oppilaitosta. YK-koulut pitävät globaaleja asioita erityisesti esillä lukuvuoden aikana YK-liiton tuella. YK-kouluksi voi ilmoittautua YK-liiton sivuilla. YK ja maailman tila -kampanjan sivuilla on myös vapaasti käytettävissä runsaasti opetusmateriaaleja kansainvälisestä yhteistyöstä, ihmisoikeuksista ja kehityskysymyksistä. Materiaalia voi soveltaa kaikille luokkasteille.

Tietokilpailuun ilmoittautuminen, YK ja maailman tila -materiaalit ja YK-kouluksi ilmoittautuminen: www.ykliitto.fi/yk70v
Pallonkutistajat: www.pallonkutistajat.fi

MAAILMAN PARHAAT UUTISET

Ensimmäiset yleisön tuottamat parhaat uutiset

11. kesäkuuta 2030

MERTEN PAHIN MUOVIJÄTEKERTYMÄ HÄVITETTY

Valtava muovijätteestä koostunut pyörre keskellä Tyynä valtameriä on saatu siivottua liki kokonaan. Vuosia kestäneessä kansainvälisessä operaatiossa siirrettiin miljoonia tonneja mereen kertynyttä muovijätettä uuden teknologian avulla kierrätykseen. Muovimantereeksikin kutsuttu jätepyörre koostui veden pinnalle ja pinnan alle kertyneestä muoviroskasta.

16. elokuuta 2025

LAPSITYÖVOIMAN KÄYTTÖ HERÄTTÄNYT RAJUA VASTUSTUSTA YMPÄRI MAAILMAN

Tuoreiden raporttien mukaan lapsityövoiman käyttö on lähestulkoon loppunut maailmasta. Raportissa keskeisenä tekijänä nousi lasten peruskoulutuksen mahdollistaminen.

11. kesäkuuta 2030

SYRJÄISTEN SEUTUJEN TYTTÖJEN KOULUTUS TURVATTU

Intia on panostanut nuorten tyttöjen koulutukseen syrjäisillä seuduilla tarjoamalla heille turvallisen koulukyydityksen. Kyllissä kiertävät bussit mahdollistavat koulunkäynnin huolimatta perheen varallisuudesta.

17. joulukuuta 2015

PARIISIN ILMASTONEUVOTTELUT SUURI MENESTYS

Maailman valtiot ovat yksimielisesti sopineet ennenkuulumattoman suurista päästövähennyksistä Pariisin ilmastoneuvotteluissa. Pariisissa kadut ovat täyttyneet iloisista, ilmaston tilasta huolissaan olleista ihmisistä, jotka juhlivat neuvotteluiden hyvää päätöstä.

1. tammikuuta 2079

VIHDON SE ON TAPAHTUNUT: MAAILMAN MERET OVAT MUOVITTOMIA

Vuoden 2078 loppuun mennessä viimeisetkin mikro-muovit on saatu poistettua maailman meristä.

8. elokuuta 2054

YLI PUOLET MAAILMAN ENERGIANKULUTUKSESTA UUSIUTUVISTA LÄHTEISTÄ

Maailmassa kulutettavasta energiasta alle puolet on peräisin fossiilisista polttoaineista. Uusien öljy- ja kaasuetsintymien etsimisestä ja hyödyntämisestä on luovuttu.

**PARHAAT
TULEVAISUUDEN
UUTISET**